

Н.Ю.Тодорова

(Донецьк)

МІЖКАФЕДРАЛЬНА СИНЕРГІЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО ВЖИТКУ

Постановка проблеми. Сьогодні в Україні важко знайти людину, яка б не визнавала важливість володіння іноземною мовою для успішної кар'єри в сучасному глобалізованому середовищі. Політики, урядовці, працедавці та організатори вищої освіти в країні вимагають вільного володіння хоча б однією іноземною мовою від випускників.

В прагненні виконати цю вимогу національна вища освіта випробовує різні стратегії – від виділення 1044 годин на вивчення іноземної мови бакалаврами-економістами [2] до переведення іноземної мови як дисципліни за вибором студента в факультативні [1], як це організовано в більшості європейських вишів. Але незважаючи на впровадження різних, навіть найпрогресивніших, підходів, якісного прориву в рівні володіння іноземною мовою випускниками українських немовних ВНЗ досі не відбулося. Попри низку об'єктивних чинників, які зумовлюють низький початковий рівень знань з іноземної мови у абітурієнтів, слід визнати, що для більшості студентів технічних вишів мотивація до навчання є вузько спрямованою на майбутню професію та вірогідне місце працевлаштування, і іноземна мова у цьому контексті, хоча і є теоретично привабливою додатковою кваліфікацією, для багатьох не є об'єктом безпосереднього інтересу.

В зв'язку з цим постає питання, яким чином можна використати природну націленість студента немовного вишу на майбутню професію для створення внутрішньої мотивації до вивчення іноземної мови професійного спілкування. Для цього є сенс згадати фізичний термін, який останнім часом став дуже популярним в галузі соціології, психології та управління: «синергія» – комбінований вплив факторів, об'єднана дія яких є суттєво більшою, ніж ефект кожного окремого компонента та їх простої суми. Синергія в організації

навчання в університеті – це інтегрування переваг, досвіду і надбань кожної кафедри та кожного окремого викладача в процесі створення, викладання і контролю за результатами навчального курсу. Міжкафедральна синергія передбачає взаємопідтримку в процесі викладацької діяльності і розробки навчальних матеріалів та засобів діагностики, яка взаємодоповнює, а не протиставляє дисципліни. Навчальні програми зазвичай декларують взаємозалежність курсів в процесі фахової підготовки, але саме синергетичні взаємозв'язки між кафедрами, що готують фахівця певного напрямку підготовки, дають можливість і викладачам, і студентам дійсно відчутти та реалізувати цей взаємозв'язок. Якщо синергія — це умова, за якої загальний результат є більшим за суму часток, синергія міжкафедральних зусиль в спільній підготовці майбутнього фахівця має сприяти досягненню очікуваного рівня якості освіти.

Мета цієї публікації проаналізувати існуючий, та поки що невикористаний, потенціал синергетичної взаємодії між викладачами англійської мови спеціального вжитку (далі - АМСВ) та викладачами фахових дисциплін немовних ВНЗ. По-перше, слід визначити її переваги для викладачів та студентів та можливі ризики, що має переконати зацікавлені сторони в необхідності певних змін у підходах до викладання та в сприйнятті своєї ролі в розробці «кінцевого продукту». По-друге, треба накреслити можливі шляхи розбудови синергетичних відносин та визначити умови їх успішності.

Аналіз публікацій з проблематики роботи. Багато вчених, які вивчають специфіку викладання АМСВ – Т. Хатчінсон, А. Уотерс, Т. Дадлі-Еванс, П. Робінсон, Дж. Девіс та інші дійшли висновку, що викладання АМСВ не може не використовувати методику та прийоми викладання в межах тієї дисципліни, яку ця мова обслуговує. Мотивація студентів ВНЗ до вивчення іноземної мови безпосередньо пов'язана з їх майбутньою професією. За словами Т. Хатчінсона та А. Уотерс [7:19], АМСВ - це підхід до викладання мови, в якому всі рішення щодо змісту і методики викладання ґрунтуються на тому, які підстави до навчання має учень. Як стверджує Б. де Ескорція, зміст спеціальних дисциплін

служить засобом залучення учня до активної участі у вивченні іноземної мови та підвищення його мотивації: те, що студент знайомий з певною професійною темою (іноді краще, ніж викладач-лінгвіст), допомагає йому відчувати свою впевненість перед вчителем, який традиційно давав відповіді на всі питання [4:138], а значить, легше повірити у свій особистий успіх і не втратити мотивацію.

Для того, щоб мотивувати студентів, сприяти їхній самостійності і розвивати їх різні здібності і стилі навчання, сучасні викладачі АМСВ повинні бути лінгвістично та культурно компетентними, щоб рівною мірою компетентно поводитися на рівні професійно орієнтованого дискурсу. Без знання базової спеціальності студентів викладач може виявитися не в змозі ефективно взаємодіяти з учнями через незнання дискурсу, який розгортається в аудиторії. Так чи інакше викладачі АМСВ, як правило, звертаються до змісту спеціальності з метою забезпечити учням можливість розвивати навички вільного володіння мовою, продукувати розширений мовний дискурс і ефективно ділитися своїми знаннями в цій галузі, навіть якщо ці знання виходять за межі знань викладача іноземної мови з цього питання.

Таке інтегроване викладання іноземної мови і змісту фаху не є новою тенденцією в методиці викладання АМСВ. Проблемне та проектне викладання/навчання АМСВ стали найбільш популярними методичними розробками для студентів ВНЗ. В цьому контексті особливої уваги заслуговує викладання командою (team-teaching) як найбільш високий рівень співпраці між викладачами фахових дисциплін та викладачами АМСВ при створенні інтегрованих авторських курсів, що найефективніше враховують реальні потреби студентів та майбутніх працедавців і синергетично об'єднують творчий педагогічний та науковий потенціал викладацького складу ВНЗ. Такі комплексні міждисциплінарні курси, які викладає команда педагогів, вважаються «ідеальними» для професійного та особистого розвитку студентів [3].

Починаючи з середини ХХ сторіччя, поняття «викладання командою» викликає певну зацікавленість педагогічної спільноти. Ці періоди зацікавленості зафіксували використання підходу в різних ситуаціях та в різному педагогічному контексті, і, як вважає Р. Джордан [9], додали нових можливостей та викликів викладанню АМСВ ще в кінці 1970-х років. Проте, як зазначають дослідники [8:13], в практиці викладання іноземних мов можливості цієї моделі залишаються недостатньо вивченими та розробленими: багато публікацій містять згадку про такий засіб організації курсу, але практично немає глибокого дослідження та всебічних рекомендацій щодо ефективного використання на практиці його навчального, виховного та розвиваючого потенціалу.

Для вищої немовної освіти важливим є факт, на який звернув увагу Т. Дадлі-Еванс [6:132]: потреба у викладанні командою сильніше у студентів, які не мають попереднього професійного досвіду, тому що вони навряд чи мали досвід фахових комунікацій і не в змозі будувати своє професійно-орієнтоване спілкування та когнітивні процеси, спираючись на реальні потреби майбутнього професійного середовища.

Ще одна проблема полягає в тому, щоб імітувати автентичне середовище для професійно-орієнтованого спілкування в країні, де немає англомовного середовища. Важливість створення такого середовища та його потенціал для опанування змістом майбутньої професії важко переоцінити. Сьогодні Інтернет виявляється єдиною доступною платформою для створення та дослідження справжнього мовного і крос-культурного контексту для спілкування англійською для професійних цілей. Керівні принципи, які сформулювали М. Варшауер і П. Фон Уіттакер [12], відкривають реальні можливості інтеграції безмежних Інтернет ресурсів і засобів в курси, які розробляє та викладає команда педагогів, при умові, що тільки справжня інтеграція технологій в поточну структуру курсу може принести результати, які мають освітньо-перетворюючі наслідки.

Таким чином, в сучасній українській вищій школі зріє об'єктивна потреба в курсах, які викладаються командою, а сучасні технології зробили широко доступними можливості організації такого викладання, в тому числі і з використанням іноземної мови. Проте теоретична база такого викладання в контексті АМСВ ще недостатньо розроблена. Бракує досвіду, що був би накопичений в українському освітянському просторі та системно описаний. Поки що ініціювання змін в підходах до викладання АМСВ в напрямку створення курсів, що викладаються командою, базується на досвіді окремих успішних проєктів, які ще не мають трансформуючого впливу на систему, але від того не є менш цікавими, бо є спробами адаптувати закордонні напрацювання до українського навчального середовища.

Досвід ДонНТУ: переваги та ризики

Попри українські академічні традиції, досвід Донецького національного технічного університету в міжнародних освітніх проєктах став каталізатором зростаючого інтересу національної освіти до розробки курсів, які забезпечують міждисциплінарні перспективи. Наша ідея викладання командою виникла як свідома спроба задовольнити мовні та навчальні потреби студентів міжнародної програми Вищої школи економіки та менеджменту ДонНТУ. У нас було мало сумнівів у тому, що викладання командою, яке виникло як новий спосіб представлення фахової дисципліни (викладання англійськими професорами з Європейського університету-партнера), може стати складною, але стимулюючою можливістю для професійного розвитку, спільного розподілу викладацьких обов'язків та ризиків, збору та розробки матеріалів, планування спільних занять, прийняття колективних рішень на основі обговорення і аргументування.

За словами Р. Джордан [9], викладання командою – це спільне викладання, або обмін викладацькими рішеннями та стратегіями викладачем з фахової дисципліни та викладачем англійської мови. Проте дуже часто лінгвісти скаржаться, що викладачі спеціальних кафедр не зацікавлені в такому співробітництві, бо вони або дуже зайняті і не бажають нічого змінювати, або

не розуміють, яке відношення іноземна мова має до предмету, що викладається, наприклад, до бухгалтерського обліку, або взагалі зверхньо ставляться до викладачів таких «неважливих», з їхньої точки зору, дисциплін.

Формат міжнародної програми в ДонНТУ з викладанням англійською мовою, коли рівень володіння студентом іноземною мовою не мав погіршити якість засвоєння фахової дисципліни, змінив ставлення викладачів фахових дисциплін до викладачів англійської. Об'єктивно виникла взаємозалежність між ними на шляху досягнення спільного результату. Викладачі-лінгвісти на практичних заняттях відпрацьовували мовні навички за тематикою фахової дисципліни, розвивали навички розуміння тексту, усної та письмової презентації своїх завдань та навички вчитися. Фахівці з напряму підготовки отримали можливість сконцентруватися на змісті дисципліни, не витрачаючи часу на перевірку розуміння матеріалу іноземною мовою. Фактично студенти займалися опануванням фахової дисципліни і на заняттях нею, і на заняттях іноземною мовою, тільки на різних рівнях роботи з інформацією. Принаймні синергетичним можна вважати вже той факт, що години на заняття профільною дисципліною фактично збільшуються, а заняття іноземною мовою набули сенс як професійно спрямовані, ті, що задовольняють сьогодишню комунікативну потребу студента в фаховому спілкуванні, і таким чином, використовують внутрішню мотивацію студента опанувати майбутньою професією.

Незважаючи на очевидний прогрес у розвитку студентів та зростаючий репертуар методичної майстерності викладачів, колеги, що не приймали участь в проекті, не поспішали приміряти новий формат до своїх педагогічних потреб, виправдовуючись тим, що вони не викладають іноземною мовою. Проте Т. Хатчінсон і А. Уотерс [7:19] слушно зауважують, що співпраця між фахівцями з спеціальності та мови – це двосторонній процес: теоретично викладачі різного профілю мають реальну вигоду від цього способу організації процесу навчання.

Викладання командою дає викладачам університету наступні важливі переваги:

По-перше, міжкафедральне спілкування дозволяє викладачеві мови дізнатися більше про цільові професійні ситуації своїх студентів, тобто усвідомити реальний контекст ділової комунікації і мовленнєві потреби студентів. В свою чергу, викладач мови може допомогти фахівцю з предмету краще зрозуміти ділову іноземну мову та отримати доступ до сучасних міжнародних фахових розробок, що опубліковані англійською. При чому не обов'язково викладати курс іноземною мовою, щоб активно залучати студентів до роботи з іншомовними джерелами за тематикою курсу.

По-друге, потенціал для синергетичних відносин можна простежити і в різниці змісту курсів та цілей навчання: зазвичай викладання фахової дисципліни має за мету передати студентам певні теоретичні знання і практичні вміння в межах тематики курсу, в той час як викладання іноземної мови орієнтоване на формування у студентів певного рівня мовленнєвої компетенції та навичок вчитися та опрацьовувати інформацію іноземною мовою. Інакше кажучи, на заняттях іноземною мовою важливий процес спілкування: суттєвим є те, що студенти читають, розмовляють, слухають та пишуть, проте тема їх спілкування може бути будь-яка, а краще, коли вона цікава студенту и допомагає йому опанувати майбутній фах.

По-третє, формат викладання командою піднімає викладачів на новий рівень усвідомлення змісту педагогічної праці. Кожне рішення щодо курсу тепер перевіряється на відповідність цільовій кваліфікації майбутнього фахівця. Такі документи як освітньо-професійна програма та освітньо-кваліфікаційна характеристика, з якими зазвичай працюють тільки адміністратори освіти, тепер викликають зацікавленість пересічних викладачів, які мають тепер усвідомлювати і кінцеву мету вищої освіти з певного професійного напрямку, і критерії, що вимірюють якість їх праці та рівень досягнення кваліфікаційного рівня їх студентами. Це, в свою чергу, допомагає викладачам визначити те, як оцінювати результати своєї праці, як впевнитися в успішності своїх зусиль та підтримати відчуття успішності у своїх студентів

В-четверте, формат викладання командою, що передбачає гнучкість та вміння швидко реагувати на потреби аудиторії та знаходити компромісні рішення з колегами, допомагає викладачам розширити свій педагогічний репертуар: викладачі мови вчаться організовувати та підтримувати дискурс на професійні теми, викладачі фахових дисциплін вчаться підкріпляти процес передавання знань методичними прийомами, що враховують індивідуальні стилі навчання та когнітивні можливості студентів. Необхідність співпраці передбачає постійний неформальний взаємоконтроль, що є важливою рушійною силою особистого професійного розвитку. Це, в свою чергу, значно підвищує статус викладача, як сучасної особистості, що постійно навчається і вдосконалюється, і в очах студентів, і в очах працедавців. У викладача іноземної мови з'являється реальна можливість підняти свій професійний статус серед викладачів немовного ВНЗ.

У курсів, що викладаються командою, існують переваги, які можуть зацікавити і студентів. Різнопрофільні фахівці легше можуть створити в університетській аудиторії навчальну модель реального життя. Комплементарний підхід та висока якість викладання надають студентові не фрагменти знань і несистематизовані вміння, а інтегровані компетенції, які можна ефективно використовувати в будь-якому професійному середовищі. Важливим є і залучення студентів до дизайну такого курсу: постійний зворотній зв'язок та відповідна корекція процесу навчання дозволяє студенту чітко бачити довгострокові результати та формує стійку внутрішню мотивацію до навчання.

Зрозуміло, що впровадження синергетичного викладання курсів має певні труднощі і для викладачів, і для студентів.

Властивий викладачам опір змінам крім психологічного підґрунтя має в Україні об'єктивні причини: традиційні академічні організаційні бар'єри між кафедрами не сприяють виникненню бажання колег співпрацювати. Властива українським ВНЗ перевантаженість викладача аудиторними годинами та науковими дослідженнями не залишає вільного часу для переосмислення змісту

курсів, що викладаються, та прийомів викладання. До того ж непередбаченість і непрогнозованість процесу навчання, нечітке визначення функцій викладача в команді, залежність від колег та складнощі поточного контролю ефективності навчання, – все це не сприяє ентузіазму освітян щодо впровадження інтегрованого спів-викладання.

Не останню роль в такому ставленні викладачів грає і поведінка студентів, які опиняються в такому проекті. Для українських студентів складно адаптуватися до незвичного формату викладання, де потрібні розвинуті навички самоосвіти та самоаналізу. Традиційний для української школи формат стосунків вчитель-учні передбачає постать вчителя, який має готові відповіді на всі питання, і ідеального учня, який точно відтворює знання, що їх виклав вчитель. У форматі курсу, що викладається командою, український студент не може збагнути, кого слухати, вдало маніпулює інструкціями викладачів, намагаючись знайти в них слабе місце і не виконувати нічого. Зазвичай певний культурний шок викликає відсутність у викладачів готових відповідей.

Таким чином, викладання командою – лінгвіст плюс викладач з фаху – пропонує цілу низку вагомих переваг, але й, як все нове і творче, передбачає певні ризики. Але той, хто нічим не ризикує, ризикує усім.

Викладання командою є не просто методикою: воно перетворюється на стратегію, яка користується зростаючим попитом. Але створення команди по забезпеченню зміни в практиці викладання вимагає ретельної та всебічної підготовки, щоб бути успішним.

По-перше, ретельне планування є навіть більш важливим, ніж коли курс викладає одна людина, тому що успіх викладання командою залежить від сумісності та взаємної поваги всіх учасників. Підходять лише такі особистості, які добровільно обирають цей формат викладання і є достатньо компетентними у своїй області, професійно і психологічно підготовленими, які комфортно відчують себе у спонтанних публічних дебатах.

По-друге, необхідно ретельно і постійно нагадувати студентам, які навчаються на курсі, який веде команда викладачів, про мету такого досвіду.

Треба створити такі умови, щоб студенти мали змогу і бажання звернутися за допомогою, якщо вони відчули розчарування, або заплуталися.

По-третє, треба пам'ятати, що викладання командою не є політичною кампанією; це тривале співробітництво, яке має бути підтримано співпереживаннями і синергетичним досвідом усіх учасників цього процесу. Такий формат педагогічної взаємодії є дуже гнучким та дає унікальну можливість компенсувати індивідуальні вади чи небажання таким чином, що викладачі в змозі працювати якнайкраще.

І нарешті, для того, щоб формат викладання командою був успішним, а його результати множилися і поширювалися, конче необхідна підтримка адміністрації університету.

Коротше кажучи, якнайменш три наявні переваги: створення внутрішньої мотивації учасників до змістовної навчальної діяльності та особистого професійного розвитку, досягнення дискурсивної професійної компетенції та моделювання аутентичного контексту професійної діяльності в університетській аудиторії – мають переконати українських освітян в тому, що досягнення таких результатів варте зусиль, яких вимагає викладання командою.

Висновки і перспективи подальших досліджень.

Наш досвід впровадження викладання командою дав учасникам змогу відчути певну частку усіх переваг, про які йшлося. Ми переконалися, що не має нічого незбагненого, або унікального в цьому підході. Це просто ще одна модель викладання, яка, на відміну від закордонних університетів [11], ще відстає у популярності на теренах України. Очевидно, що на шляху до дійсного спів-викладання ентузіасти цієї моделі сперш практикують підтримку одне одного в створенні своїх курсів, потім починають співпрацювати більш-менш регулярно, і тільки накопичивши певний досвід такої діяльності, можуть створювати спільні інтегровані навчальні курси, які мають принести результати трансформуючого характеру. Спів-викладання є дуже розвиненою і складною формою синергетичної співпраці і педагогічного спілкування, тому колегам, які зацікавлені нею, можуть стати у нагоді наступні практичні поради:

- набагато краще починати співпрацювати з тим, кого ви добре знаєте, і хто вам подобається: викладання командою вимагає високого рівня співробітництва і довіри, і помилковий вибір партнера для співпраці може виявитися дестимулюючим, спровокувати конфлікти щодо стилю викладання, або, що ще гірше, особисті сварки;
- хоча викладання командою є дуже стимулюючим досвідом, це не означає, що ця модель має повністю замінити інші. Воно не має стати універсальним засобом вирішення педагогічних завдань, але якщо викладачі впровадять його в свій педагогічний репертуар, це буде сприяти кращому розумінню колег і студентів, відкриє нові обрії для професійного розвитку і може пролити нове світло на розуміння змісту своєї власної діяльності;
- і, нарешті, треба бути готовими до компромісу, який є важливою частиною будь-якого успішного та довгострокового співробітництва. Будьте готові відмовитися від деяких з ваших блискучих ідей, якщо вашому партнеру вони не подобаються: в решті решт він може мати рацію, яку ви не побачили.

Таким чином, незважаючи на низьку популярність викладання командою, або спів-викладання, в українській освітній традиції, ця модель є найефективнішою в опануванні певних тем міждисциплінарного характеру, в розв'язанні комплексних фахових завдань та формуванні ціннісної системи майбутнього професіонала.

Література

- 1 Наказ МОН України № 642 від 09.07.2009 р. «Про організацію вивчення гуманітарних дисциплін за вільним вибором студента» [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.mon.gov.ua/newstmp/2009_1/09_07/doc1.doc. - Останній доступ: 22.07.2009. — Назва з титул. екрану.
- 2 Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра за спеціальностями напряму 0501 – «Економіка і підприємництво» [Коллектив авторів під

- загальним керівництвом А.Ф. Павленка]. – К.: КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2006. – 128 с.
- 3 Davis J.R. Interdisciplinary Courses and Team Teaching: New Arrangements for Learning [Electronic resource] / J.R.Davis – Arisona: Oryx Press, 1997. – 288 p. – Mode of access: http://www.ntlf.com/html/lib/ictt_xrpt.htm. – Last access: 11.01.2004. – Title from the screen.
 - 4 De Escorcía B.A. Team Teaching for Students of Economics; a Columbian Experience [Text] / B.A. De Escorcía // Common Ground: Shared Interests in ESP and Communication Studies. ELT documents. – Pergamon Press & The British Council, 1984. – No 117. – P. 135-143.
 - 5 Dudley-Evans T. Developments in English for Specific Purposes: A Multi-disciplinary Approach [Text] / T.Dudley-Evans, M.J.St John. – Cambridge: Cambridge University Press, 1998. - 301 pp. - ISBN 0 521 59675-0.
 - 6 Dudley-Evans, T. The Team Teaching of Writing Skills [Text] / T.Dudley-Evans // Common Ground, Shared Interests in ESP and Communications Studies / R. Williams, J.Swales, and J. Kirkman eds.) . - ELT Documents 117. – Oxford: Pergamon Press and The British Council, 1984. – P. 127-134.
 - 7 Hutchinson T. English for Specific Purposes: A Learner-centered Approach [Text] / T.Hutchinson, A.Waters. - Cambridge: Cambridge University Press, 1987. – 315 p. - ISBN: 0 521 318378.
 - 8 Johnston B. A Fresh Look at Team Teaching [Electronic resource] / B.Johnston, B. Madejski // The Teacher Trainer.- 1990. - vol.4. - No 1. – Mode of access: http://www.tttjournal.co.uk/uploads/File/back_articles/A_fresh_look_at_team_teaching.pdf. - Last access: 10.08.2009. – Title from the screen.
 - 9 Jordan R. R. English for Academic Purposes. A Guide and Resource Book for Teachers [Text] / R.R.Jordan.- Cambridge: Cambridge University Press, 1997. – 370 p. - ISBN: 0-521-55618-X
 - 10 Robinson P. ESP Today: A Practitioner's Guide [Text] / P.Robinson.- New York:

Prentice Hall, 1991. – 146 p. – ISBN: 0132840847.

- 11 Shafer I. Team Teaching: Education for the Future [Electronic resource] / I. Shafer. University of Science and Arts of Oklahoma, 1983. – Mode of access: <http://www.usao.edu/~facshaferi/teamteaching.htm>. – Last access: 12.08.2009. – Title from the screen.
- 12 Warschauer, M. The Internet for English Teaching: Guidelines for Teachers [Electronic resource] / M. Warschauer, P. F. Whittaker // The Internet TESL Journal. Vol. III, No. 10, October 1997. – Mode of access: <http://iteslj.org/>. – Last access: 12.12.2003. – Title from the screen.

МІЖКАФЕДРАЛЬНА СИНЕРГІЯ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО ВЖИТКУ.

Тодорова Н.Ю.

Стаття присвячена побудові синергетичних відносин між викладачами англійської мови спеціального вжитку та викладачами фахових дисциплін немовних ВНЗ з метою підвищення внутрішньої мотивації студентів до вивчення іноземної мови професійного спілкування. Визначені переваги таких відносин для викладачів та студентів, що має переконати зацікавлені сторони в необхідності певних змін у підходах до викладання та в сприйнятті своєї ролі в розробці «кінцевого продукту». Накреслені можливі шляхи розбудови синергетичних відносин та визначені умови їх успішності.

Ключові слова: іноземна мова професійного спілкування, синергія, внутрішня мотивація, викладання командою, синергетичні відносини.

МЕЖКАФЕДРАЛЬНАЯ СИНЕРГИЯ В ПРЕПОДАВАНИИ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА ПРОФЕССИОНАЛЬНОГО ОБЩЕНИЯ. Тодорова Н.Ю.

Статья посвящена построению синергетических отношений между преподавателями английского языка для профессиональных целей и преподавателями специальных дисциплин неязыковых вузов с целью повышения внутренней мотивации студентов к изучению иностранного языка. Определены преимущества таких отношений для преподавателей и студентов, что должно убедить заинтересованные стороны в необходимости определенных изменений в подходах к преподаванию и восприятию своей роли в разработке «конечного продукта». Намечены возможные пути развития синергетических отношений, и определены условия их успешности.

Ключевые слова: иностранный язык профессионального общения, синергия, внутренняя мотивация, преподавание командой, синергетические отношения.

INTERDEPARTMENTAL SYNERGY IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE FOR PROFESSIONAL PURPOSES. Todorova N.Y.

The paper is devoted to building a synergistic relationship between the teachers of English for professional purposes, and teachers of special subjects at the non-language universities in order to increase the students' intrinsic motivation to study a foreign language. Referring to the term 'synergy' as a condition in which the integrated total is

greater than the overall amount of the components summed up, the interdepartmental synergy in the joint preparation of future specialists should contribute to achieving the expected level of quality in higher education. The interdepartmental team-teaching is described basing on the experience of the Higher School of Economics and management, Donetsk national technical university. There are determined the benefits of such relationship for teachers and students, which should convince the stakeholders of the need for certain changes in approaches to teaching and their perception of their role in developing the "end product". There are outlined the possible ways of developing synergistic relationships, and defined the conditions for their success.

Key words: a foreign language for professional communication, synergy, internal motivation, team teaching, synergetic relationship.

Відомості про автора:

Тодорова Наталія Юріївна, кандидат філол.наук, доцент;

Донецький національний технічний університет, зав. кафедрою
іноземних мов професійного спілкування;

домашня адреса: 83001 м. Донецьк, вул. Артема, б. 78, кв.17

контактний телефон: 8 050 565 1487

адреса e-mail: nutodorova@hotmail.com